Akademia Pożarnicza w Warszawie
Wydział Inżynierii Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności
Karta przedmiotu 2025 - 2026

semestr 4

Medycyna taktyczna

Tactical medicine

profil	praktyczny
kierunek	ratownictwo medyczne
poziom	pierwszego stopnia
program	SP-RM: studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne
forma studiów	stacjonarne
ECTS	2
koordynator	str. mgr Grzegorz Zupan

forma zajęć: wykład

godzin	15
wymagania wstępne	brak
cele	Przekazanie studentom wiedzy w zakresie zasad postępowania w zdarzeniu masowym z uwzględnieniem działania taktycznego. • Kształcenie umiejętności szybkiej oceny sytuacji pod kątem bezpieczeństwa własnego oraz miejsca w działaniu taktycznym. • Opanowanie przez studentów umiejętności sprawnego poszukiwania krwotoków w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia. • Kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego postępowania terapeutyczno-transportowego w działaniach taktycznych. • Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych i obarczonych dużym stresem bez wsparcia zespołu. • Kształtowanie postawy nastawionej na ratowanie osób zgodnie z priorytetami taktycznymi. • Wykorzystanie praktyczne meldunku MEDEVAC. • Kształtowanie umiejętności opieki nad pacjentem w przedłużającej się ewakuacji.
metody	Wykład tradycyjny z prezentacją
praca własna	Studiowanie literatury, opracowanie zagadnień wskazanych przez wykładowcę (rozwiązanie problemu), przygotowanie się do zaliczenia przedmiotu
literatura podst.	1. Taktyczne ratownictwo medyczne / Anita Podlasin. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015 2. Ocena i utrzymanie zdolności żołnierzy do zabezpieczenia masywnych krwotoków w poszczególnych strefach symulowanego środowiska taktycznego - doniesienie wstępne / Robert Brzozowski, Agata Dąbrowska, Marek Dąbrowski, Anita Podlasin, Kinga Sałapa, Tomasz Sanak // Na Ratunek. - 2017
literatura uzupeł.	1. Wytyczne Tactical Combat Casualty Care 2021 2. Depa W. Modus operandi sił specjalnych. Tom 4 - Taktyka czerwona. Kraków 2013 wydanie 2 2016. 3. Guła P., Jałoszyński K., Tarnawski P. Medyczne skutki terroryzmu, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017. 4. Wytyczne Prehospital Trauma Life Support , NAEMT 2019. 5. Wytyczne resuscytacji 2021 European Resuscitation Council Jan Ciedkiewicz. Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2012 6. Przemysław Guła, Paweł Tarnowski, Waldemar Zubrzycki; Terroryzm – zagrożenia i przeciwdziałanie, wydanie pierwsze, Zdrowie i Zarządzanie Kraków 2005 7. red. nauk. Andrzej Zawadzki, Medycyna ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011 8. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym 9. Czasopismo „Na ratunek” wyd. Elamed

treści	godziny
Uwarunkowania opieki nad poszkodowanym w warunkach konfliktu zbrojnego, specyfika obrażeń. Historia opieki nad poszkodowanym na polu walki. Komitet TC3.	2
Organizacja wojskowej służby zdrowia MON i NATO. Protokół MARCHE. Zagrożenia CBRNE.	3
Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Opieka pod Ogniem (Care Under Fire).	2
Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Polowa opieka nad rannym (Tactical Field Care).	2
Wprowadzenie do Tactical Combat Casualty Care: różnice pomiędzy ratownictwem cywilnym a taktycznym; główne przyczyny zgonów na polu walki; postępowanie w poszczególnych strefach; środki ratownicze używane na współczesnym polu walki; Protokół „MARCHE”.	3
Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych, oddychania; meldunek „MEDEVAC 9-liner”; raport AT-MIST; dokumentacja medyczna.	3

forma zajęć: zajęcia praktyczne

godzin	15
wymagania wstępne	znajomość anatomii i fizjologii
cele	Przekazanie studentom wiedzy w zakresie zasad postępowania w zdarzeniu masowym z uwzględnieniem działania taktycznego. • Kształcenie umiejętności szybkiej oceny sytuacji pod kątem bezpieczeństwa własnego oraz miejsca w działaniu taktycznym. • Opanowanie przez studentów umiejętności sprawnego poszukiwania krwotoków w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia. • Kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego postępowania terapeutyczno-transportowego w działaniach taktycznych. • Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych i obarczonych dużym stresem bez wsparcia zespołu. • Kształtowanie postawy nastawionej na ratowanie osób zgodnie z priorytetami taktycznymi. • Wykorzystanie praktyczne meldunku MEDEVAC. • Kształtowanie umiejętności opieki nad pacjentem w przedłużającej się ewakuacji.
metody	seminarium - samodzielne opracowanie wskazanych zagadnień - rozwiązanie problemu
praca własna	Studiowanie literatury, opracowanie wskazanych zagadnień (rozwiązanie problemu) z uzasadnieniem na ćwiczenia, opracowanie analizy zdarzenia ratowniczego, projektu (wariantu) rozwiązania wskazanego problemu z jego uzasadnieniem na ćwiczenia
literatura podst.	1. Taktyczne ratownictwo medyczne / Anita Podlasin. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015 2. Ocena i utrzymanie zdolności żołnierzy do zabezpieczenia masywnych krwotoków w poszczególnych strefach symulowanego środowiska taktycznego - doniesienie wstępne / Robert Brzozowski, Agata Dąbrowska, Marek Dąbrowski, Anita Podlasin, Kinga Sałapa, Tomasz Sanak // Na Ratunek. - 2017
literatura uzupeł.	1. Wytyczne Tactical Combat Casualty Care 2021 2. Depa W. Modus operandi sił specjalnych. Tom 4 - Taktyka czerwona. Kraków 2013 wydanie 2 2016. 3. Guła P., Jałoszyński K., Tarnawski P. Medyczne skutki terroryzmu, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017. 4. Wytyczne Prehospital Trauma Life Support , NAEMT 2019. 5. Wytyczne resuscytacji 2021 European Resuscitation Council

treści	godziny
Sprzęt rekomendowany przez Komitet TCCC. Skład zestawów medycznych, indywidualne zestawy medyczne.	1
Przyczyny zgonów do uniknięcia na polu walki. Wojskowe kursy kwalifikacyjne dla ratowników medycznych.	1
Tamowanie krwotoków z kończyn, tułowia i okolic stawów.	1
Obrażenia klatki piersiowej. Niedrożność dróg oddechowych.	1
Opieka Pod Ogniem (CUF).	2
Polowa opieka nad rannym (TFC).	1
Opieka podczas ewakuacji.	1
Przedłużona opieka polowa. (PFC)	2
Segregacja w warunkach konfliktu zbrojnego.	2
Scenariusze taktyczne z pozoracją medyczną obejmujące zarówno poszczególne elementy szkolenia jak i złożone scenariusze taktyczno□medyczne Scenariusze taktyczne fazy „Care Under Fire”, „Tactical Field Care".	3

efekty przedmiotowe

lp	kkod	pkod	efekt przedmiotowy	weryfikacja
1	6WC021	6WC021-MedTakt1	Zna i rozumie zasady dekontaminacji	
2	6WC040	6WC040-MedTakt1	Zna i rozumie rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych schorzeń	
3	6WC045	6WC045-MedTakt1	Zna i rozumie zasady i technikę wykonywania opatrunków	
4	6WC064	6WC064-MedTakt1	Zna i rozumie zasady wykonania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu	
5	6WC073	6WC073-MedTakt1	Zna i rozumie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran, zaopatrywanie oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń, unieruchamianie kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego i podawanie leków	
6	6WC075	6WC075-MedTakt1	Zna i rozumie zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	
7	6WC076	6WC076-MedTakt1	Zna i rozumie techniki przygotowania pacjenta i opieki medycznej podczas transportu	
8	6WC085	6WC085-MedTakt1	Zna i rozumie zagrożenia środowiskowe	
9	6WC086	6WC086-MedTakt1	Zna i rozumie rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznyc, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych	
10	6WC095	6WC095-MedTakt1	Zna i rozumie zasady postępowania przedszpitalnego i na SOR w obrażeniach: czaszkowomózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej, klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	
11	6UC036	6UC036-MedTakt1	Potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych	
12	6UC044	6UC044-MedTakt1	Potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny	
13	6UC058	6UC058-MedTakt1	Potrafi dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	
14	6UC059	6UC059-MedTakt1	Potrafi działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	
15	6UC066	6UC066-MedTakt1	Potrafi dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	
16	6KK001	6KK001-MedTakt1	Jest gotów do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	

efekty kierunkowe

lp	kkod	efekt kierunkowy
1	6WC021	Zna i rozumie zasady dekontaminacji
2	6WC040	Zna i rozumie rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych schorzeń
3	6WC045	Zna i rozumie zasady i technikę wykonywania opatrunków
4	6WC064	Zna i rozumie zasady wykonania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu
5	6WC073	Zna i rozumie procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran, zaopatrywanie oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń, unieruchamianie kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego i podawanie leków
6	6WC075	Zna i rozumie zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej

7	6WC076	Zna i rozumie techniki przygotowania pacjenta i opieki medycznej podczas transportu
8	6WC085	Zna i rozumie zagrożenia środowiskowe
9	6WC086	Zna i rozumie rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznyc, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych
10	6WC095	Zna i rozumie zasady postępowania przedszpitalnego i na SOR w obrażeniach: czaszkowomózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej, klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu
11	6UC036	Potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych
12	6UC044	Potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny
13	6UC058	Potrafi dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej
14	6UC059	Potrafi działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego
15	6UC066	Potrafi dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
16	6KK001	Jest gotów do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem

LEGENDA

kkod	kod efektu kierunkowego
pkod	kod efektu przedmiotowego